

Džon Li Anderson
ČE GEVARA
Revolucionaran život

Biblioteka:
ISTINITE ŽIVOTNE SUDBINE

Če Gevara

REVOLUCIONARAN ŽIVOT

Džon Li Anderson

Leo commerce, 2008

Impresum

Za Eriku

*i u spomen mojoj majci
Barbari Džoj Anderson
1928–1994*

Sadržaj

<i>Zahvalnost</i>	9
<i>Uvod</i>	13

Prvi deo **Nemirna mladost**

1	<i>Plantaža u Misionesu</i>	19
2	<i>Suva klima Alta Grasije</i>	30
3	<i>Dečak sa mnogo imena</i>	42
4	<i>Svoj čovek</i>	57
5	<i>Bekstvo na sever</i>	84
6	<i>„Nisam isti kao pre“</i>	106
7	<i>„Ne znajući gde je sever“</i>	110
8	<i>Pronalaženje severa</i>	121
9	<i>„Dani bez sramote i bez slave“</i>	136
10	<i>„Užasan hladan tuš“</i>	155
11	<i>„Moj život proletera“</i>	166
12	<i>„Bog i njegova nova desna ruka“</i>	180
13	<i>„Sveti plamen u meni“</i>	194

Drugi deo Če – Nastanak legende

14	<i>Katastrofalan početak</i>	215
15	<i>Dani „vode i bombi“</i>	235
16	<i>Mršave krave i konjsko meso</i>	249
17	<i>Svakakvi neprijatelji</i>	270
18	<i>Proširiti rat</i>	300
19	<i>Poslednji napad</i>	336

Treći deo Stvaranje novog čoveka

20	<i>Vrhovni tužilac</i>	372
21	<i>„Moja istorijska dužnost“</i>	420
22	<i>„Mi smo budućnost i toga smo svesni“</i>	439
23	<i>„Individualnost mora da nestane“</i>	450
24	<i>Ta atomska vremena</i>	485
25	<i>Gerilska prekretnica</i>	522
26	<i>Dugi rastanak</i>	583
27	<i>Priča o neuspehu</i>	616
28	<i>Bez povratka</i>	655
29	<i>Neophodna žrtva</i>	685
	<i>Epilog: Snovi i kletve</i>	722
	<i>Dodatak</i>	737
	<i>Beleške o izvorima</i>	751
	<i>Indeks</i>	759

Zahvalnost

Biografiju piše jedan čovek, ali to može da uradi jedino u saradnji sa drugima. Kod ovakvog projekta, u trajanju od pet godina, broj ljudi kojima treba zahvaliti je veoma veliki. Nekima od njih se krajnji rezultat neće dopasti. Njima mogu da kažem samo ono što sam oduvek govorio: u ovoj knjizi jedino sam lojalan samom Če Gevari; pisao sam samo njegovu istinu i ničiju drugu. Ipak, kako bih obezbedio lični mir za svakog saradnika, ovde ću reći da je „autor jedini odgovoran za sadržaj ove knjige“.

Na Kubi, gde sam proveo mnogo vremena i uradio najveći deo istraživanja, dugujem posebnu zahvalnost Če Gevarinoj udovici Aleidi Marč, koja je bila dovoljno hrabra da izađe iz tri decenije dugog zimskog sna i da se otvori jednom drskom njuškalu. Znam da joj nije bilo lako i da su je mnogi savetovali da odbije saradnju. Ja cenim njenu hrabrost i poverenje koje mi je ukazala dopustivši mi da izvlačim sopstvene zaključke iz onog što sam od nje naučio. Mariji del Karmen Arijet, Aleidinoj bliskoj prijateljici (koja je najverovatnije i prvi svetski stručnjak za život Če Gevare), dugujem zaista mnogo. Zahvaljujem, Marija. Orlando Borego, Čeov dobar prijatelj, otkrio mi je svoje ogromno znanje i ophodio se prema meni kao prema prijatelju. Zbog toga sam mu večno zahvalan. Manuel Pinjero Losada, poznatiji kao „Crvena brada“ – kubanski superšpijun i čuvar njenih tajni u poslednjih 35 godina, izašao je iz senke i pomogao mi da razjasnim neke misterije u vezi sa Čeovim tajnim aktivnostima, što je privilegija bez presedana zbog koje sam mu veoma zahvalan. Takođe zahvaljujem Aleidi Piedri, mom asistentu i vernoj prijateljici, koja mi je u međuvremenu postala kao član porodice.

Zahvaljujem Denisu Gusmanu iz Centralnog komiteta Kubanske komunističke partije koji me je usmerio u početnoj ideji da istraživanje ra-

dim na Kubi i koji je pokušao da nam olakša situaciju po dolasku; Mariji Flores, Robertu de Armasu, pokojnom Horheu Enrikeu Mendosi – mom prvobitno zvaničnom „domaćinu“ – koji je na veliku žalost izvršio samoubistvo nedugo nakon mog dolaska; Džuli Martin i njenom ocu Lajonelu Martinu, predivnom čoveku i mom dobrom prijatelju koji je sa mnom podelio svoja razmišljanja, godine iskustva i ličnu arhivu o Čeu; Manuelu, Alehandru, Katiji y toda la Familia Gato („i celoj porodici Gato“); Lorni Burdsal, Paskalu i Ajsis Flečer, Liset, Ronu Rajdnur, Veroniki Spaskaji, Robertu Salasu, Enkarni, Fernandu i Lejli Beral, Leu i Miči Akosta, Mikaeli i Fernandu, Migelu i Tanji, Huliju i Oliviji, Marti i Karmen, Isaku i Ani, Dinosu i Maribel Filipos, Anhelu Arkosu Vergnesu, Huanu Gravalosi, Tirsu Sajencu, Heru Vilegasu, Kristini Kampusano, Albertu Kastelanosu, Albertu Granadu; Osvaidu de Kardenasu, Ani Mariji Eri, Mariji Eleni Duarte, Esteli i Enriku Bravu, Marijanu, Gustavu Sančesu, Hesusu del Vale, Paku Usalanu, Marti Vitorte, Kari i Margariti, la profe („profesorki“). U Kubanskom državnom veću, Pedro Alvares Tabio dopustio mi je da zavirim u Čevu arhivu, pri čemu su mi znatno pomogli Efrain Gonsales i Eberto Norman Akosta. Istoričar Andres Kastiljo Bernal doneo mi je kopiju svog ličnog detaljnog istraživanja o kubanskom revolucionarnom ratu i druga dokumenta.

U Argentini, moram da zahvalim Kaliki Ferer, Karlosu Figeroi, Čiku i Mariju Salduniju, Pepeu i Čuču Tiseri, Robertu i Seliji Gevari, Huliji Konstenli, Roheliju Garsiji Lupu, Rejnaldu Sijetekasi, Hektoru Huveu, Albertu Kornu, Hektoru Šmakleru zvanom „Toto“, Oskaru del Barku, Bendžaminu i Elsi Elkin, Neli Benbibre de Kastro, Emilisanu Akosti, Tattjani i Džejmiju Roki, i svima u Equipo Argentino de Antropología Forense („Argentinskom timu za sudsku antropologiju“) – Anahiju, Patrisiji, Dariju i Maku – i naročito Alehandru Basketiju, Huliju Vilalongi, Mariji Lauri Avinjolo i Klaudiji Korol.

U Boliviji, posebnu zahvalnost dugujem Lojoli Gusman i Umberto Vaskesu-Vianji. Takođe zahvaljujem Rozi i Natali Alkobi, Marinu i Matildi; Ani Urkijeti, Huanu Ignisiju Silesu, Čatu Peredu, Reneu Rokabadu, Karlosu Soriji, Klovisu Diasu, Migelu Anhelu Kintanilji i Tanji u hotelu Kopakabana. Nazdravljam uspehu Equipo de Baloncesto Anderson („košarkaškom timu 'Anderson'“) u Valjegradeu. General u penziji Rek Teran bio je darežljiv sa svojim vremenom, dokumentima i kolekcijom fotografija.

U Paragvaju su mi Sokoro Selić i njene kćerke (naročito Zorka) ukazale poverenje, otkrivajući tajne pokojnog pukovnika Andresa Selića, ključnog igrača u poslednjim satima Če Gevarinog života. Zahvaljujem im na ukazanom poverenju i na toploj gostoprimljivosti, kao i Tilinu za njegovu pomoć pri kopiranju zvučnih zapisa i fotografija starih trideset pet godina.

U Meksiku je moje istraživanje bilo pod nadležnošću Fila Gunsona, odličnog novinara, stručnjaka za Latinsku Ameriku i dobrog prijatelja. Njemu dugujem posebnu zahvalnost za izdržljivost i neumornu pomoć pri brižljivom traganju za ljudima iz arhiva u Meksiku, Gvatemali, Nikaragvi i Panami.

U Velikoj Britaniji hvala Ričardu Gotu i Džonu Retiju koji su me hrabрили i pružili mi informacije i kontakte od neprocenjive vrednosti. Takođe zahvaljujem Dankanu Grinu i Rakeli u LAB-u, Pedru Sarduju i Džinu Stabsu; Nolu Skotu, Landonu Templu, Muhamedu i Heleni Poldervart, Karlosu Karasku, Ašoku Prasadu i Piteru Moloju.

U Moskvi: Irini Kalininoj, Anatoliju, Esperansi, Volodi, Mariju Monjeu i Aleksandru Aleksijevom. U Španiji, Henriju Lerneru, Karmen Gonsales-Agilar i njenom pokojnom bratu Pepeu, koji mi je poklonio svoje vreme iako je već bio na samrtnoj postelji. U Švedskoj, Kiro Bustos mi je otvorio vrata svoje kuće i srca prilikom naših dugih razgovora. U Kairu, Karol Berger, koja je učinila i više nego što se od nje očekivalo da pronade prave ljude za mene. U Nemačkoj, Piteru Muleru koji mi je pomogao sa dosijeima Statsi i na druge načine pružio svoju podršku. Švajcarski filmski reditelj Rikar Dindo bio je darežljiv sa svojim kontaktima u Boliviji, savetima i fotografijama.

U Vašingtonu su mi pomogli Piter Kornbla iz arhive Nacionalne bezbednosti, Skot Armstrong, Dejvid Korn, Sergio Mikojan i Fil Brener. U Majamiju, veliko hvala mojim prijateljima i višestrukim domaćinima (koji su pokazali aktivno interesovanje za moju knjigu i putovanja): Reks i Gabrijela Henderson, Dejvid i Ines Adams i Hose i Đina de Kordoba.

Ovi ljudi, i drugi prijatelji i rodbina širom sveta, učinili su da ovaj dugotrajan trud postane mnogo prijatnije iskustvo. Među njima su i Vanadija Sandon-Hamfris, Doris Kunred, Dejvid Hamfris, Džonatan Glensi, Mišel, Tina, Mejn, Nohad Al-Turki, Nik Ričards, Kristofer i Monik Maksvel-Libi, Kolin Piz, Dejvid Rid, Sajmon Taker, Ros Bejn, Lori Džonston, Ketu But, Tim Golden, Džef Rasel, Čak i Beks, Mišel Lebrat, Berta Tejer, Majk i Džoan Karabini-Parker, Dženet i Teri Parker, Marija Elena, Matilda Stoun, Martin i Eva Berat, Ingrid Vavere, Kolin Licijeri i Džos i Kien Šreurs-Timmermans.

U proteklih pet godina umrli su mnogi meni dragi ljudi. Njima, ovo je poslednji pozdrav. Moja majka, Barbara Džoj Anderson, koja je bila moj glavni mentor i veliki prijatelj, preminula je iznenada dok sam bio na Kubi. Sofija Gato, koja je podizala Čevu decu i na isti način pomagala mojoj porodici, bila je jedna od najbližih prijatelja. Umrla je prošle godine i svi ma će nam mnogo nedostajati.

Ovu knjigu je, jedinstvenom igrom slučaja, izdala izdavačka kuća Grove Press, koja je takođe upoznala javnost SAD-a sa mnogim Če Geva-

rinim delima. Kancelarije su im bombardovane tokom šezdesetih godina zbog toga što je jedan broj „radikalnog“ časopisa ove izdavačke kuće, Evergrin, imao sliku Čea na naslovnoj strani, istu ovu koja krasi korice knjige. Moj izdavač, Morgan Entrekin, bio je uz mene tokom svih godina. Mada to nikada nije priznao, uveren sam da mu se ponekad činilo da ne radim najpametnije stvari i zahvalan sam mu što ta razmišljanja ipak nije podelio sa mnom. Isto važi i za mog agenta, Deboru Šnajder. Karli Lali i Elizabeti Šmic, hvala na velikom trudu; Antonu Mileru, Kenu Raselu, Murijelu Jorgensenu, Mivi, Džudi i svima ostalima u Grove Press-u koji su mi pomogli da se osećam kao kod kuće: Džoan, Erik, Džim, Skot, Loren, Lisa, Ejmi, Kirsten, Tom, Lia i Ben – hvala vam. Zatim, Peti O’Konel, koja mi je razmrsila sintaksu i razdvojila španski od engleskog. I zahvaljujem na podršci i istrajnosti mojim izdavačima – Transworld, Emecé, Baldini & Kastoldi, List i Objetiva.

Malo pisaca ima tu sreću da za lektore ima sopstvenog brata i dobrog prijatelja, koji su takođe pisci. Imao sam tu privilegiju da mi ovu obilnu knjigu pregledaju Skot Anderson i Fransisko Goldman. Ako ona sada može da se čita, to je uglavnom zahvaljujući njima.

Supruga Erika bila mi je neumoran pratilac i podrška tokom cele ove odiseje. Sa pravim engleskim samopouzdanjem, prihvatila je da se preselimo iz Oksforda u Havanu i istrajala u kućenju u tom gradu, čak i kada se čitavo društvo oko nas raspadalo. Strpljivo me je čekala da se vratim s putovanja, koja su nekada trajala i po par meseci, bez ijedne zamerke. Zahvaljujući njoj, uvek sam se vraćao jednoj zdravoj porodici punoj životne energije. Za našu decu Belu, Rouzi i Maksima, knjiga je postala sastavan deo života. Svima njima, Če Gevara je postao prva osoba sa kojom su mogli da se identifikuju izvan najužeg kruga porodice. Rouzi i Maksimo su naučili španski pre engleskog, dok je Bela počinjala jutarnje časove u školi sa himnom „Seremos como el Che“ – Bićemo kao Če.

Uvod

Otkrovenje se dogodilo gotovo slučajno za vreme dugog razgovora uz jutarnju kafu u novembru 1995. godine. Sedeći u bašti svog ozidanog privatnog imanja u predgrađu bolivijskog grada Santa Kruz, general u penziji Mario Vargas Salinas otkrio mi je svoju ulogu u tajnom zakopavanju čoveka kojeg je pre dvadeset osam godina zajedno sa ostalima ulovio: revolucionara argentinskog porekla, Ernesta „Čea“, Gevare.

Generalovo priznanje razbilo je tišinu jedne od najdužih misterija Latinske Amerike. Nakon što ga je bolivijska vojska u saradnji sa agentom CIA zarobila i ubila u oktobru 1967. godine, telo čoveka koji je bio desna ruka Fidela Kastru je nestalo. U svom dvorištu u Santa Kruz, Vargas Salinas mi je otkrio da je sudelovao u noćnoj sahrani i da je Čeovo telo (bez ruku, koje su mu bile amputirane) i tela nekoliko njegovih drugova spuštenu u masovnu grobnicu u blizini prašnjave piste izvan grada Valjegrande u centralnoj Boliviji. Ljudi koji su pobedili najharizmatičnijeg gerilca na svetu hteli su da mu uskrate mesto na kome bi mu se odavala pošta. Sa nestankom njegovog tela, verovali su, nestala bi i legenda o Če Gevari.

Umesto toga, desilo se suprotno: legenda o Čeu je rasla i širila se van svake kontrole. Milioni ljudi su žalili za njegovom smrću. Pesnici i filozofi pisali su mu pohvale pune žara, muzičari su mu komponovali počasne pesme, a slikari su uklapali njegov portret u mnoštvo herojskih poza. Marksistički gerilci u Aziji, Africi i Latinskoj Americi koji su žudeli da „revolucionišu“ svoje zemlje, prilikom borbe su isticali zastave sa njegovim likom. U Sjedinjenim Američkim Državama i zapadnoj Evropi, mladi ljudi pobunili su se protiv vladajućeg poretka zbog rata u Vijetnamu, rasnih predrasuda i društvene ortodoksije, a Čeov prkosan lik postao je ikona nji-

hovog vatrenog, mada većinom uzaludnog revolta. Čeovo telo je nestalo, ali je njegov duh nastavio da živi. Bio je nigde i svugde u isto vreme.

Ko je ovaj čovek koji u trideset šestoj godini života napušta svoju suprugu i petoro dece i odbacuje svoje počasno državljanstvo, ministarski položaj i čin komandanta na revolucionarnoj Kubi, sa nadom da će pokrenuti „kontinentalnu revoluciju“? Šta je navelo sina iz argentinske aristokratske porodice, diplomiranog lekara, da pokuša da promeni svet?

Na ova pitanja sam dugo tražio odgovor. Zainteresovao sam se za Čea krajem osamdesetih godina dok sam radio istraživanje za knjigu o savremenim gerilcima. Na bojnim poljima u Burmi, El Salvadoru, Zapadnoj Sahari, pa čak i u muslimanskom Avganistanu, saznao sam da je Če bio i ostao simbol poštovanja prema svim vrstama gerilaca. Njegova pisana dela o gerilskom ratu i, naročito, revolucionarni principi koje je pokazivao svojim primerom – samopožrtvovanje, iskrenost i posvećenost cilju – prevazišli su vreme i ideologiju da bi pothranili i inspirisali nove generacije boraca i sanjara.

Fasciniran, potražio sam literaturu o Če Gevari. Našao sam svega nekoliko tekstova, među kojima nije bila nijedna valjana biografija. Bile su to uglavnom kubanske hagiografije ili jednako naporne demonizacije koje su napisali njegovi ideološki protivnici. Ubrzo sam shvatio da Čeov život tek treba da se napiše jer je velika većina podataka i dalje pod velom tajne. Pukotine u njegovoj životnoj priči predstavljale su za mene fascinantne zagonetke; postalo mi je jasno da, ako neko može da odmota misteriozno klupko Čeovog života, on može i da osvetli deo najrelevantnijeg ali najmanje poznatog aspekta hladnog rata – podršku kubanske revolucije gerilskim pokretima i izazivanje ratova u zemljama Trećeg sveta od strane Istoka i Zapada.

Činilo mi se da se odgovori na većinu ovih pitanja nalaze na Kubi. Otišao sam tamo u nadi da ću da ih otkrijem. Bilo je to 1992. godine, u konfuzno vreme na Kubi (SSSR je upravo doživeo slom a samim tim i okončao trideset godina dugu saradnju sa Fidelom Kastrom). Kastro je bio uzdrman ali se nije pokorio; stajao je čvrsto na svom karipskom ostrvu, usuđujući se i dalje da istakne svoju socijalističku zastavu čak i dok je kubanski brod tonuo pod njegovim nogama.

U drugoj poseti Kubi iste godine upoznao sam Čeovu udovicu, Aleidu Marč koja je pristala da „sarađuje“ na projektu pisanja biografije o njenom pokojnom mužu. To je bila veoma srećna okolnost, s obzirom na to da je revolucionar koji je prvi „pristao“ i koji mi je dodeljen kao zvanični saradnik ubrzo izvršio samoubistvo tako što je dvaput sebi pucao u grudi. Početkom 1993. godine preselio sam se u Havanu sa porodicom i tamo ostao skoro tri godine. Tamo sam, uz pomoć Čeove udovice – i uz dodatna istra-

živanja u Argentini, Paragvaju, Boliviji, Meksiku, Rusiji, Švedskoj, Španiji i SAD-u – pokušao da saznam ko je bio Če Gevara i šta je sve doživeo. Iznad svega pokušao sam da razumem čoveka iza mitske predstave koju javnost o njemu gaji. Ova knjiga je rezultat tog petogodišnjeg truda.

Interesantno je da je Čeov mit i dalje veoma snažan; on može da očara ljude i da izazove debatu, kao i da dovede do političkih nemira. Posthumni detalji koje je sa mnom podelio general Vargas Salinas postali su katalizator za poplavu novih informacija, ne samo o Če Gevarinoj smrti, već i o njegovom životu. Ti detalji su takođe burno uticali na bolivijski narod.

Obasut novinarskim pitanjima, bolivijski predsednik je izdao narednje vojsci da pronađu Če Gevarino telo i tela dvadesetak njegovih partizanskih drugova koji su takođe „nestali“. Nastao je javni spektakl, predvođen bivšim gerilcima, vojnicima i forenzičkim stručnjacima koji su kopali rupe u blizini grada Valjegrande, dok su se znatiželjni posmatrači okupljali u velikom broju, a novinari lovili izjave. Poduhvat je otvorio mnoge stare rane u državi i pretio je da obelodani još tamnih detalja iz perioda koji se dugo smatrao državnim tajnom. Bolivijska vojska se pokorila predsednikovom naređenju ali je bila ljuta na Vargas Salinasa zbog „izdaje“ i vršili su pritisak na njega da drži jezik za zubima. Nakon što se pojavio u Valjegrandeu i izjavio da ne može da se seti gde je „tačno“ Če Gevara sahranjen, vratio se kući, gde je bio zadržan u privremenom kućnom pritvoru. Nakon toga, otputovao je na dug put u inostranstvo i držao se van očiju javnosti sve do danas. Potraga u Veljegrandeu se nastavila ali, bez precizne lokacije za rad, trud je postajao sve uzaludniji. Ipak, posle nekoliko nedelja intenzivnog kopanja, pronađena su četiri tela gerilaca, a zatim se trag ponovo zagubio. Do 1997. godine, kada je ova knjiga nastala, nije nađen krajnji cilj ovog pretraživanja: grob sa kosturom čoveka bez ruku.

Prvi deo

Nemirna mladost

Plantaža u Misionesu

I

Horoskop je lagao. Ako se čuveni gerilski revolucionar Ernesto „Če“ Gervara rodio 14. juna 1928. godine, kao što piše na njegovom izvodu iz knjige rođenih, onda je bio u znaku blizanaca – i to onih bez sjaja. Astrolog, prijateljica Čeove majke, ponovo je izračunala kako bi uočila gde je napravila grešku, ali su rezultati ponovo bili isti. Če kojeg je horoskop prikazivao bio je mutna, zavisna ličnost koja je proživela život bez nekih važnih događaja. Postojale su samo dve mogućnosti: ili je astrolog bila u pravu povodom ovog čoveka ili nije bila nikakav astrolog.

Kada je pogledala sumoran horoskop svog sina, Čeova majka je prasnula u smeh. Zatim je prijateljici otkrila tajnu koju je brižljivo čuvala više od trideset godina. Njen čuveni sin se zapravo rodio mesec dana ranije, 14. maja. Nije bio blizanac, već tvrdoglavi i odlučni bik.

Obmana je bila neophodna, objasnila je, jer je bila u trećem mesecu trudnoće kada se udala za Čeovog oca. Odmah po njihovom venčanju, par se odselio iz Buenos Ajresa i otišao u Misiones, udaljeno mesto usred prašume. Tamo, dok je njen suprug pravio plantažu *jerbe**, ona je svoje drugo stanje provela daleko od ljubopitljivih očiju buenosajreskog društva. Kada je bila pred porođajem, otputovali su rekom Parana do mesta Rozarija. Tamo se porodila; doktor, koji im je bio lični prijatelj, falsifikovao je detetovu potvrdu o rođenju i pomerio datum rođenja kako bi izbegli skandal.

Kada im je sinčić imao mesec dana, par je porodici javio srećnu vest. Izgovor im je bio da su želeli da se dete rodi u Buenos Ajresu, ali da je u Rozariju Selija Gevara počela da se porađa par meseci pre termina. Beba rođena sa sedam meseci, na kraju krajeva, nije bilo nikakvo čudo. Iako je

* Yerba mate – Biljka od koje se pravi popularno argentinsko piće *jerba mate*. (Prim. prev.)

verzija Čeovih roditelja bila sumnjiva, izvod iz matične knjige rođenih je bio dovoljan da se ona tiho prihvati i da niko o tome ne postavlja pitanja.

Da dete nije postalo poznati revolucionar Če, tajna njegovih roditelja otišla bi sa njima u grob. On je verovatno jedna od retkih javnih ličnosti kojima su oba dokumenta, i o rođenju i o smrti, falsifikovana. To neobično pristaje Gevari, koji je proveo većinu svog odraslog života učestvujući u tajnim akcijama i koji je umro zbog tajne zavere, da život započne izvrđavanjem.

II

Kada je 1927. godine Ernesto Gevara Linč upoznao Seliju de la Sernu, ona je upravo završila ekskluzivnu devojačku katoličku školu u Buenos Ajresu, *Sacré Coeur*. Bila je dvadesetogodišnja devojka dramatičnog držanja, sa orlovskim nosom, kovrdžavom tamnom kosom i smeđim očima. Selija je bila načitana ali neiskusna, pobožna ali radoznala. Bila je zrela, drugim rečima, za romantičnu avanturu.

Selija de la Serna poticala je iz prave argentinske porodice plave krvi, čisto španskog porekla. Jedan od njenih predaka bio je španski potkralj u Peru; drugi je bio argentinski vojni general. Selijin deda sa očeve strane bio je bogati zemljoposjednik, dok joj je otac bio poznati profesor prava, kongresmen i ambasador. I on i njegova žena umrli su dok je Selija bila još dete; zajedno sa šestoro braće i sestara odrastala je uz religioznu tetku. Uprkos ranoj smrti roditelja, porodica je uspela da održi imanja koja su donosila prihode i Seliju je čekalo nasledstvo kada napuni dvadeset jednu godinu.

U dvadeset sedmoj godini, Ernesto Gevara Linč bio je privlačan čovek srednje građe, sa jakom bradom i vilicom. Naočari koje je zbog astigmatizma nosio, davali su mu činovnički izgled i doprinosili su pogrešnom utisku, jer je zapravo bio uzavrele krvi, bujne mašte, plahovite naravi i obožavao je društvo. Njegova argentinska prezimena takođe su imala dobro poreklo: pradeda mu je bio najbogatiji čovek u Južnoj Americi, a preci su mu bili španski i irski plemići. Međutim, tokom godina, njegova porodica je sve svoje blago potrošila.

Za vreme tiranije Rosasa u devetnaestom veku, muški naslednici bogatih familija Gevara i Linč napustili su Argentinu i pridružili se kalifornijskoj poteri za zlatom. Njihova su se deca (Roberto Gevara Kastro i Ana Isabel Linč), rođena u Severnoj Americi, po povratku u Argentinu venčali i imali su jedanaestoro dece, od kojih je Ernesto bio šesto po redu. Bili su dobrostojeći, ali nisu više bili gospodski zemljoposednički stalež. Dok joj je suprug radio kao geografski zemljomer, Ana Isabel je podizala decu u